

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Nemzetiségek és a sajtó.

Ilyenkor nyáron, mikor a napi politika eseményei nem kötik le annyira az ember érdeklődését, a politika aktualitás kérdéseiben túl sok olyan dolgot meglátunk, szinte felfedezünk, amellyel eddig nem igen volt időnk foglalkozni és gyorsan elsiklottunk felette, mint kisebb jelentőségű dolog felett. Valaki megírta egyszer, hogy a nyári chronique scandaleuse-ök vetik a legszenyesebb hullámokat; a nyár kevés eseménnyel szolgál és ha akad valami szenzáció, a lapok mohón kapnak rajta. Talán ez az oka annak is, hogy más kérdések is rendes terjedelmüknél bővebben kerülnek be a sajtóba és a figyelmünk ráirányul olyan kérdésekre, amelyeket máskor elhanyagoltunk.

Itt van például a zágrábi felségárulási pör. Hónapok óta folyik már Zágrábban ez az odíózus pör, amely eddig kevés vizet zavart és csak a lapok törvényszéki rovatában szerepelt. Most egyszerre kilépett az eddigi keretből, hasáboakat foglal le a lapokban és olyan érdekes és megdöbbentő szenzációkkal szolgál, amelyek mellett érdemes hosszasan megállapodnunk.

A zágrábi felségárulási pörrel kapcsolatban ugyanis kiderült, hogy egész Európában egy hatalmas mozgalom agitál ellenünk, amely úgy akar minket odaállítani a művelt nemzetek ítélőszéke elé, mint

durva zsarnokát és elnyomóját a hazai nemzetiségeknek. Nem volt titok eddig sem, hogy a nemzetiségek a külföldön keresnek támogatást izgatásaik mellett és annak idején Björnsonnak, meg Scotus Viatornak szereplése figyelmeztetett arra, hogy a nemzetiségek minő aknamunkát folytatnak ellenünk a külföldön. De a zágrábi pör ennek az akciónak olyan részleteire is világosságot derített, amelyek eddig kevésbé voltak előttünk ismeretesek és teljes sivárságában feltárta ezt a nagyarányú, gazdag arzenállal rendelkező manipulációt.

Ugyanilyen szomorú tanulságokkal szolgált a trónörökösnek sinajai útja is. Eddig nem sok ügyet vetettünk ezekre a pszichológusokra, hazug panaszokra, amelyekkel a külföldet akarták ellenünk hangolni. Szórványos eseteknek tartottuk az eddigi tüneteket, kicsinyes ágálásnak, amelynek senki sem ül föl. Ki veszi őket komolyan — gondoltuk, — hiszen olyan átlátszóak, együgyűek a hazugságaik, olyan nyilvánvaló a mi igazunk. És még akkor is, mikor Björnson beállott az ellenünk táborába, csak sajnálkoztunk a derék Mesteren, hogy olyan naívvá beugrott ezeknek a politikai kalandoroknak.

Most pedig megdöbbenne, hűledezve látjuk, hogy a kalandorok számítása még is bevált: sikerült ellenünk uszítani Európát, sikerült odakünn közhitté érlelni galád rágalmait és tervszerű, hatalmas

agitációval az egész kontinenst felvonultatják ellenünk.

Nem szórványos tünetekről van szó — látjuk és tudjuk immár — hanem rendszeres hadjáratról. Agitátorjaik mindenütt megjelennek, mindenhol befurakodnak, tótok, szerbek, románok utazgatnak, agitálnak ellenünk a külföldön és ostoba meséikkel telelarmázzák egész Európát. És ebben a hadjáratban nem igen válogatják meg a fegyvereket. Olyan harci eszközökkel dolgoznak, amelyek nagy előnyt adnak nekik velünk szemben, akik a pusztasággal, valódi tények feltárással akarjuk rágalmait lerontani. Az igazmondás nem erényük, de annál járatosabbak a tények elferdítésében, annál több invencióval rendelkeznek a hazugságok kitalálásában.

A sinajai ut alkalmából láthattuk például, micsoda fegyvereket forgatnak ezek a veszedelmes urak. A külügyminiszter a legbehatóbb vizsgálatot indította a Sinajában történtek kiderítésére és ki is derült, hogy mindaz, ami a zászlósértésekről, a trónörökös románbarát nyilatkozatairól a lapokban megjelent, közönséges hazugság, aljas misztifikáció és agent provocateur-ökkel bolondították a sajtót, hogy a trónörökösöt olyan színben tüntethessék fel ország-világ előtt, mint aki az ő törekvéseikkel rokonszenvezik és hogy egyuttal Magyarországon gyűlöletet keltsenek a trónörökös ellen.

Épp ilyen annak az agitációnak a taktikája is, amelyet a zágrábi pör ügyében

Gitta.

Versben szeretnék írni, valahányszor róla megemlékezem. Harmatba mártani tollamat, ha a nevét leirom. A lelkembe tavasz költözik és mámoros leszek az ibolya illatától, ha megjelenik előttem az ő bájos, szép alakja, ha ő reája gondolok, zsenge ifjúságomnak kék tündérére. Mint egy csodás tüneményt őriztem meg őt szívemben, mint egy kék virágot, mely a csoda országában fakadt ki és melyet tündéri kezek plántáltak át a földre.

Ez a kék tündér, ez a kék virág pedig, aki olyan lirikussá, olyan szentimentálissá hangol, nem más, mint a kis Gitta, az a bájos, szőke kis szubrette, akit kék ruhában pillantottam meg legelőbb és aki az volt nekem, a zsenge ifjunak, ami a rózsabimbónak a nap-sugár, mely legelőször pattantja fel sejtelmesen lezárt szirmait.

Mikor először megpillantottam — persze a színpadon! — úgy éreztem, mintha a baloldalon valami megpattant volna. Valami édes fájdalom fogott el. Azt éreztem, hogy... hogy... a nap, hogy... eh, mit, azt éreztem, amit minden tizenhat éves diák érez, mikor jó a kikelet és mikor a szíve kezd tanítani arra, amire professzora nem képes: a prosodiára. Egyszerre rimelni kezdett előttem a világ, ölelkező és páros rimekben, — hexameterben dobogott a szívem és anakreoni dalok

szilaj ritmusát zengte az egész mindenség. Szórványos sejtelmek lopóztak a szívembe, mikor őt először megpillantottam. Világosabban szólva, szerelmes lettem a kis Gittába.

Mert Gitta szép volt, szép, mint egy fésző rózsabimbó!...

*

Tavasz zsendülése vagy, hajnal pirkadása vagy: első szerelem.

Első mámore az ébredő szívnek: de hogy tudnának elfeledni!

Fehér ártatlanságod belevilágít a mult sötét emlékeibe és én megörzöm búbajos emlékedet, míg szemeimre rá nem borul az örök sötétség éjszakája.

Szinte megremeg a tollam még most is — pedig hej, de sok rózsá hullatta el azóta a leveleit! — de megremeg a tollam azért még most is, ha leirom a nevét annak a kis kék tündérnek: Gitta!

Hányszor sóhajtottam bele a szerelmet lehelő éjszakába ezt a szép nevet. Hányszor rebegtem lázban égő, forró ajakkal az ő nevét: Gitta!

Gitta szeretlek! Gitta imádlak! Gitta, oh Gitta:

Tizenhat éves voltam és a lelkem tiszta volt, mint egy fehér virág.

És mikor őt megpillantottam, azt a kék tündért, lánggra lobbant a lelkem.

És nem volt többé sem éjjelem, sem nap-palom.

Elsenyvedtem a vágytól, mint egykoron Narcisz.

Nem volt előadás a színházban, hogy ott ne lettem volna, ha Gitta is fölépott. Nem tudom, érezte-e, de istenemre mondom, éreznie kellett, hogy amint a színpadra lép, egy szív lángolva dobogott feléje. És nem léphetett föl, hogy egy kis ibolyacsokor — egyszerű kicsiny ibolyacsokor — ne került volna az öltözőjébe.

Micsoda mesés találékonyságot kellett elpazarolnom, hogy tizenhat éves kis diák létemre az évad minden változataiban az ibolyacsokrot megszereztem és mennyi leleményesség kellett hozzá, hogy ezt az ártatlan kis virágot az öltözőjébe ismeretlenül becsémpésszem.

De én szívesen hoztam meg minden áldozatot, mert ő volt életemnek élete... zsenge érzéseimnek tavaszi napsugára.

És mert szép volt Gitta, szép, mint egy fésző rózsabimbó!

*

Híven kísértem lépteit.

Mert nem elégedtem meg azzal, hogy csupán csak a színpadon láthassam. Látni kívántam őt nappal is, látni szerettem volna őt mindig, mindig. Aminthogy láttam is, ha álomra hajtottam fejemet, vagy ha nyitott szemmel álmodoztam róla. De láttam őt a valóságban is igen gyakran, mert ott ödöngtem folyvást a háza előtt és ha hazulról távozott, mindig ott settenkedtem mögötte.

Hogy megremegett a lelkem, ha észrevet-

a külföldön ellenünk kifejtene. Jeles publicistákat, államférfiakat, írókat sorakoztatnak ellenünk intervjukban, akik hírét sem igen hallották Horvátországnak, akiknek a horvát viszonyokról, még kevésbé a horvát felségárulók dolgáról természetesen halvány sejtelmük sincs és sikerült csaknem az egész francia sajtót beugrasztaniok abba, hogy átiratban kérjék magyar kollégáikat a Zágrábban fenyegetett sajtó-szabadság védelmére.

Ez már igazán túlhalad minden képzeletet és ez ellen a legerélyesebben kell sikra szállanunk. A rosszul informált külfölddel szemben hozzá kell fordulnunk a jól informált külföldhöz, elő kell állanunk nekünk is a világ előtt és nyíltan, őszintén, de nyomatékosan fel kell tárnunk az igaz tényeket, hadd lássák, kinek van hát igaza, hadd győződhessenek meg mindenütt, minő komisz, lelkiismeretlen üzelmekkel, hitvány fogásokkal igyekeztek ezek a politikai kalandorok maguk mellett közvéleményt verbuválni Európában. Meg kell mindezt csinálnunk sürgősen, ha nem akarjuk, hogy a féktelen agitáció egészen elhatalmasodjék és teljesen elbódítsa a külföldet, úgyhogy azzal szemben már minden szavunk, minden igazságunk gyöngye és erőtlen lenne.

A levegő meghódítása.

Közelebbi években egymást érték a léghajó és repülőgéppel való kísérletezések. A levegőben való járás feladatának, a kormányozható léghajónak feltalálása és tökéletesítése körül vezető szerepet a franciák és németek vittek.

Bámulatra ragadta a világot Zeppelin gróf kormányozható léghajója, melylyel a feltaláló a múlt évben a Bóden-tóról felszállva, több óráig tartó légi utazást tett, de léghajója az utazás végén nagyon megrongálódott. Most, folyó hó 25-ikén

Bleriot francia mechanikus azonban repülő gépével az európai szárazföldet Angolországtól elválasztó calaisi tengeri csatornán minden akadály nélkül átkelt és az angol parton egy réten leszállott.

Nevezetes e tenger feletti átrepülésnél, hogy Bleriot a felszálláskor a levegőben három-négy nagy köríves utat tett és azután nyolevan méter magasságra emelkedve, a La Manche csatorna-tengerszoroson, mely a nagy Atlanti-Oceánt az északi tengerrel köti össze és amely Calais (francia) és Dover (angol) között 35.5 kilométer széles, az előtte, illetve alatta mértföldekkel elől evező, gyorsan haladó hadihajókat utólérte és azok felett elshanva, a tenger felett 35.5 kilométer hosszú utat, dacára az uralkodó nagy szélnek, 23 perc alatt, tehát percenként 1.543 kilométeres gyorsasággal, vagyis óránként 92.582 kilométeres gyorsasággal tette meg és az angol parton, Dovernél a nagy forgószél dacára, mely ott érte, néhány kört téve a levegőben repülőgépével nem ott, ahová a szél vitte, hanem éppen azon a helyen, a hol ő akart, leszállott.

Rendkívül nagy horderejű ez a július 25-iki légi utazás, mely előre veti árnyékát a Jókai Mór halhatatlan regényírónk által a „Jövő század regényében” megjósolt, levegőben folytatható hadviseléseknek. Rendkívül fontos és különösen nagy horderejű ez Angolországra nézve. Anglia ugyanis mindeddig a világ legerősebb tengeri hatalmassága volt és szigetországa tengerrel lévén körülövezve, teljesen kizártnak, lehetetlennek látszott az, hogy Angliát odahaza, saját országában bármely hatalmasság is megtámadhassa.

Most már ennek vége. Mert azt a biztonságot, amit Angliának eddig a tenger nyújtott, a július 25-iki légi út megsemmisítette, — mivel mit érnek a milliókba kerülő hadihajók és milliókba kerülő parti erődítések, mikor a szembe levő partról a védelmi angol parti ágyúóriások lőtávolán felül, a tenger felett átszálló repülőgépek-

nek egész raja lepheti el perc alatt a magát biztonságban érző szigetországot.

Hogy minő nagy fontosságúnak tartják a július 25-iki légi utat, eléggé bizonyítja az, hogy azon a helyen, ahol Bleriot repülőgépe leszállott, maguk ez angolok diszes emlékoszlopot emelnek.

De fontos ez a mi országos költségvetésünkre is, mert már komolyan kezdték tárgyalni, hogy az osztrák-magyar hadsereg részére is be fognak szerezni néhány Zeppelin-féle léghajót.

Hisszük, hogy most már, mikor a léggömbelméleten alapuló léghajókat ez idő szerint a repülőgép rendszerű légjárók kiszorítani látszanak, a Zeppelin-féle iszonyú költséges hadi léghajók megrendelését és az országnak hiába való milliós költségekbe verését legalább is egy időre függőben fogják tartani, még akkor is, ha a hatalmas szövetséges, Vilmos német császár nem venné is szívesen pártfogoltjának, gróf Zeppelinnek mellőzését.

Tudnivalók

a zilahi Wesselényi-kollegiumban az 1909—1910. iskolai évre.

A pótló-, magán- és fölvételi vizsgálatok augusztus hó 30. és 31., a javítóvizsgálatok szeptember 2—4. napjain lesznek, minden napnak a délelőtti, mégpedig a következő sorrendben: 2-án az V., VII. osztályuké, 3-án a IV., VI. osztályuké, 4-én az I., II., III. osztályuké, Szeptember 1-sején csak fontos ok mellett veszünk fel javító vizsgálatot. Szeptember 5-én d. e. 10 órakor évnnyitó ünnepély a Kálvin-ünnepélyvel kapcsolatban, 6-án reggel 8 órakor a tanítás megkezdése.

Pótlóvizsgálat engedélyezéséért az illető tanulóknak hatóságilag megerősített orvosi bizonyítvány melléklésével kell folyamodniok a tanárikarhoz augusztus 15-ig.

Javítóvizsgálat engedélyezéséért nem kell folyamodni egy elégtelennel, csak kettővel. Ez utóbbi esetben a folyamodványok „Az erdélyi református egyházkerület méltóságos Igazgató-

Mert Gitta szép volt, szép, mint egy feslő rózsabimbó . . .

*

És iramlott az élet . . . Az évek elfutottak.

Hová lett a szép Gitta? Hova lettek az ifjúkori ábrándok?

Már hó takarja a bérci tetőt és a hajam őszbe vegyült már . . .

Gittáról hallottam, hogy férjhez ment. Kihez? Nem tudom.

Egy vidéki városban lett hűtlen Tháliához és esküdött hűséget egy előkelő urnak. Csak ennyit tudtam meg a szép Gittáról.

*

Annak a tavasznak a zsendülését régen, régen fölváltotta már az őszi levélhullás, mikor a klubban egy előkelő államhivatalnokkal ismerkedtem meg. Igen kedves, rokonszenves uriember, akivel szinte minden napra szerződtem egy játszma piquére.

Nagyon megbarátkoztunk egymással és mikor nyáron a klub-élet haldokolni kezdett és partnerem elbucszott tőlem, szívesen meghívott pár napra a budai hegyek között levő nyaralójába.

Megigérttem neki, hogy majd meglátogatom. Be is váltottam ígéretemet és egy ünnep délután felkerestem gyönyörű fekvésű villájában.

Nagyon kedvesen fogadott és sietett bemutatni a feleségének.

Első pillanatra, hogy rátekinttem, fölismertem.

Gitta volt, a szép Gitta.

És most, hogy az ő haja is őszbe vegyült

tem, hogy közeledik és milyen viharosan kalimpált a szívem, ha láttam, hogy észrevettem.

De ő elment mellettem közönyösen, hidegen, távolról sem sejtve, hogy mit érez mellette az a kis fiatal süvölvény, akinek egész képzeletét, érzésének egész világát betöltötte. Elment mellettem, mint annyi sok más idegen mellett, akikre ügyet sem vetett. Honnan is sejtette volna, hogy milyen pusztító lángtenger ég ennek a fiatal legénykének a lelkében és hogy ezt a rémes vihart az ő szelid kék szeme gyújtotta?

Jobb is volt így! Hiszen rémültömben menten a föld alá süllyedtem volna, ha ő felfedezi titkomat, ha ráismer az ibolyák titkos küldőjére, vagy ha megszólítással tüntette volna ki az ő leghivebb, de legtökesebb imádóját.

Hogy fáj a szívem, mikor valaki csatlakozott hozzá az uton. Valami férfi! Különösen egy magas emberre csikorgattam a fogamat. Gondosan ápolt, kétfelé fésült szakállt viselt. Nagy, magas férfi volt. A takarékpénztárnál volt hivatala. Mintha tört döfte volna a szívembe, valahányszor feléje mosolygott az én Gittám. És mégis milyen boldog voltam, ha hallottam őt kacagni, oly édesen, oly csengően, akár egy gerlicemadár . . .

Féltékeny voltam rá, de azért hiven kirtartottam az én kis ibolyámmal . . . Mert szerettem Gittát.

És mert Gitta szép volt, szép, mint egy feslő rózsabimbó! . . .

*

Egyszer aztán végtelen nagy boldogság szakadt rám.

Mintha az égboltozat nyílt volna meg és

mintha minden angyalaival mosolygott volna le reám a menyország.

Az történt ugyanis, hogy egy előadás alkalmával Gitta az én ibolyacsokrommal a keblén jelent meg a színpadon.

Nem akartam a szememnek hinni.

De a tévedés ki volt zárva: az én ibolyám pihent ott, ahova a fejemet hajtani nekem soha meg nem adatott.

Az ismeretlen virágküldőnek akarta-e halálját leróni? Vagy tán a virág tetszett meg neki? Mit tudom én?

Egy pillanatig az az édes érzés támadt bennem, hogy talán az én kedvemért tüzte föl a szelid kis ibolyákat? Milyen boldogságot éreztem.

De csakhamar eszembe jutott, hogy hiszen neki sejtelve sincs róla, ki küldi neki a virágokat . . . Nem, nem, ez az édes figyelem nem nekem szólt — az ismeretlen küldőnek szólt, az, akit talán szeretett volna ilyenformán rábírní, hogy inkognitóját leveesse.

Még aznap este reszkető kezekkel irtam neki néhány sort. A lelkemet szerettem volna belelehelni ebbe a levélkébe. Megköszöntem neki, hogy virágaimat kitüntette és kértem, ne vegye tolazkodásnak, hogy ezentul is küldeni fogom. Beszéljenek ezek a virágok helyottem, beszéljék el szívem érzelmeit, stb.

A kis ibolyákat pedig ezentul minden este bemutatta Gitta a színpadon. És vizsgatekintettel nézett szét a színpadról, talán a rejtélyes küldőt kutatta?

Néha úgy tetszett, mintha rám vetette volna kék szemeit. A szívem megdobbant . . .

És küldöttem tovább is az ibolyákat.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

II. Internátusi díjak.

Az előre fizetett 8 K-n kívül:

	I. rész.	II. rész.	III. rész.
Felső ágyas díja	22—K	15—K	15—K
Alsó " "	17— " "	12:50 " "	12:50 " "
Ingyenesé	2— " "	— " "	— " "

Ezek a díjak Nagy Sándor internátusi vezető tanárnak fizetendőek, mégpedig: az 1. részlet a beiratáskor, a 2. részlet a karácsonyi, a 3. részlet a húsvéti szünetet követő első napon.

III. Konviktusi díjak.

Az előre befizetett 4 K-n kívül:

	I. rész.	II. rész.	III. rész.
Egész díjat fizető	110 K	50 K	50 K
$\frac{1}{4}$ kedvezményesé	70 " "	40 " "	40 " "
$\frac{1}{2}$ " "	50 " "	25 " "	25 " "
$\frac{3}{4}$ " "	26 " "	12 " "	12 " "
Ingyenesé	— " "	— " "	— " "

Ezek a díjak Bécsér János konviktusi vezető tanárnak fizetendőek, mégpedig: az 1. részlet a beiratáskor, a 2. részlet a karácsonyi, a 3. részlet a húsvéti szünetet követő első napon.

Befizetett díjak nem adatnak vissza.

A konviktusi vezető tanár méltánylást érdemlő esetekben megengedheti, hogy a díjak kisebb részletekben, pl. havonként fizetessenek.

Kérem a szülőket, gyámokat, hogy ha a díjakat postai utalványon küldik, 4 fillér kézbesítési díjat is küldjenek s külön-külön az illető tanárok nevére címezzék. A szülők a maguk és gyermekük érdekében cselekedzenek, ha a díjakat postán nem a gyermeknek, hanem közvetlenül az illető tanárnak küldik.

A segélyt megnyerők névsorát legkésőbb augusztus 20-ig közzétesem a Szilágyban és több vármegyeyi újságban. Az internátusba és konviktusba folyamodók külön is értesítetnek.

A kérések egyszerűen az időszaki értesítő hátán sorolándók fel (külön kérvény nem kell). Új tanuló azonban annyi külön kérvényt tartozik beadni, ahányféle jótéteményért, vagy ahányféle ügyben folyamodik.

Az igazgató.

Levél a szerkesztőhöz.

Budapest, 1909. július hava.

Kedves szerkesztő barátom!

Bizonyára különösnek fogod találni, hogy jómagam helyett csak levelem érkezik, akkor, a midőn legközelebbi náladlétom alkalmával határozott ígéretet tettem arra nézve, hogy szabadságidőmet a ti kedves kis városkátokban fogom tölteni. A múlt hónapban jártam életemben először Szilágyosomlyón s a mint a Váradi felől jövő vasuti vonat ablakából először pillantottam meg a vén Magurát erdőszoruzta égbe nyúló tetőivel, az áldottan elterülő szőlőültetvényeivel s szomeim előtt lassanként kezdett kibontakozni a hogy lábainál elterülő város, élénk cserepos tetejű házaival s amint az állomásnál leszállva a zárt levegőjű vasuti kocsiból, megcsapott a „Pupos” felől felém áradó ózondus fenyőillat: őszintén szólva önkéntelenül is az elragadtatás hangjai hagyták el ajkaimat... Megtaláltam a helyet, ahol egy magamforma fővárosi beamter a nyarat családjával kellemesen eltöltheti. Pár nap múlva visszatértem a fővárosba s ismerőseimnek nem győztem eléggé magasztalni városotok gyönyörű fekvését, tisztaságát, a kitünő aszfaltot, az igen jó villamvilágítást, de mindennek felett az isteni szép környezetet és a mesés tiszta, pormentes levegőt.

Vasárnap kezdődött szabadságidőm s porral, füledt irodai levegővel s köszén füsttel telített tüdőm már előre kéjelgett a boldogságtól... „végre tiszta levegő!”

Biztatásomra öt családapa indult meg még velem, hogy somlyói lakást béreljünk s ott töltsük a nyarat. A vasuti kocsiban már megállapodtunk s tarokkpartik idejében, a kirándulásokon, sőt egy tanácsos utitársunk már építette is a nyaralóját a Pupos tövében vásárlandó telken.

Vonatunk déltájt robogott be a pályaudvarra, de ó fátum, szerencsétlenséget hoztunk a kedves kis városnak. Égett egész hosszában s mint látni lehetett, menthetetlenül. Lángot ugyan

nem láttunk, de sűrű, átláthatatlan füstfelhő borította az egész várost. Csodálatos, a pályaudvaron az utazó közönség a szokásos módon jött és ment, a vén harangok nem kongtak, a templomok már bizonyára leégtek s a harangok elolvadtak.

Kezdett a helyzet érthetetlen lenni. Oda fordultam az egyik vasuti alkalmazotthoz s megkérdeztem, hogy mióta ég a város? Nagy szemeket meresztett, mosolyogva ott hagyott. Kijöttünk az indóház elébe s megszólítottuk az egyik bérkocsist, mi az oka a közönség nyugodtságának, mikor ég az egész város. Ez is ránk nézett, mellette álló társa felé hunyortott egyet s nem válaszolt.

A városból jött kifelé egy tisztas öreg ur fehér szakállal, világos kabátban, ehhez fordultam:

— Urambátyám, talán tud valamit a tüzről?!

Ez is ránk nézett, zsebkendőjével megtörölte arcát, szakállát, megrázta kabátját s elötünk állt egy kifogástalan fekete kabátba öltözött, erősen barna, koromfekete szakállu uri ember, a ki legalább is husz esztendővel volt fiatalabb nálamnál s elmondta, idegen, nyaralni jött, az előbbi vonattal érkezett s beindult a városba, de nem tudott eljutni csak a legközelebbi utcasarkig, mert már ott oly sűrű volt a porfelhő, hogy azon — versenyszó dacára — nem vállalkozott átszúzni...

Megemmisülve néztünk össze. Tehát az óriási gomolygó sűrű valami a város felett nem füst, — por, hamisítatlan államuti por. Tehát ide jönnénk mi nyaralni, jó levegőt szívni... A szél felkapta a felhőtömeget s ellenállhatatlanul hajtotta az indóház felé.

Ijedve menekültünk be a váróterembe s a legközelebbi vonattal visszautaztunk. Mikor másnap reggel megérkezve, kocsiba szálltunk az az indóháznál s hajtattunk végig a Rákóczi-uton, teli tüdővel szívtuk be a főváros tiszta levegőjét... Éljen a fővárosi nyaralás!...

Kedves barátom! Ha irodád füledt levegőjét megunva, egy kis jó levegőre vágyol, látogass meg a fővárosban. Mielőtt ezt tennéd, add át legszívesebb üdvözlétemet a városotokon keresztül vonuló állami utat gondező építészeti hivatalnak.

Ölel szerető barátod:

Imre.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Gazdasági tudósító.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter Szilágyvármegye szilágycsehi járására nézve Hoffmann József szilágycsehi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Dr. Kaizler Györgyné temetése,** kinek halálhírért előző számunkban közöltük, szombaton nagy számú résztvevő közönség megjelenése mellett ment végbe. Zilahon, a halottas háznál a polgári dalárda gyászéneke után Kádár Géza reform. lelkész mondott felette megható szép bucsuztató beszédet. A halotti szertartás végeztével a vasuti indóházhoz kísérték a koporsót, hol külön vonatra tették és a bödsházi családi sírkertben helyezték örök nyugalomra. A temetésen Szilágyvármegye Török István alispán vezette alatt küldöttségileg jelent meg. A zilahi nőegylet és számos testület képviseltették magukat. A koporsót egész özöne borította a koszorúknak.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

A. B. F. R. A.

Kaizler György Szilágyvármegye főispánja és gyermekei: Andrea, Sarolta, György; özv. Kiszely Tiborné Böszörményi Etelka, Kiszely Tibor; Kaizler Mária és férje, Szeőke István, gyermekük: Mária, ugyancsak Kaizler Róza a maguk, valamint a közeli és távolabbi rokonok nevében is megtört szívvel tudatják, hogy a felejthetetlen drága feleség, a legjobb anya, leány, testvér és rokon

Kaizler Györgyné szül. Kiszely Andrea

életének 31-ik, boldog házasságának 11-ik évében és legszentebb anyai hivatásának teljesítésénél bekövetkezett súlyos szenvedés után, folyó hó 21-én éjjel $\frac{3}{4}$ 12 órakor jobblétre szenderült.

Kedves halottunk földi maradványai Zilahon a gyászháznál folyó hó 24-én d. e. 11 órakor, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után Bödsházára fognak szállíttatni és ott ugyanazon d. u. $\frac{1}{2}$ 4 órakor a családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Zilah, 1909. július 21-én.

Béke lengjen áldott porai felett!...

— **Közegészségügyi berendezések.** Városunk kedvezőtlen közegészségi állapotának nagyrészen az az oka, hogy ugyszólván hiány van azoknak az eszközöknek, berendezéseknek, melyek segítségével az utcákat, közhelyeket tisztán tartani s ez által a különböző betegségeket okozó bacillusok terjedését megakadályozni lehetséges volna. E hiány megszüntetése céljából a városi tanács felhívta a Budapesti Szivattyú-és Gépgyár Részvénytársaságot, hogy a város részére szükséges közegészségügyi berendezések, úgymint: fertőtlenítő készülékek, utcaseprő-és öntözőgépek, vízállomásberendezés, stb. szállítására ajánlatot tegyen. A részvénytársaság főtisztviselője, Surányi József mérnök a város szükségleteinek megállapítása céljából folyó hó 24-én Szilágyosomlyóra érkezett. Tanulmányozásának eredménye szerint a Budapesti Szivattyú-és Gépgyár Részvénytársaság legközelebb meg fogja tenni ajánlatát.

— **A főmérnök takarítat.** Az államuton éktelenkedő por miatt az alispánhoz benyújtott panaszra, miről lapunk mult számában megemlékeztünk, az alispán sürgős intézkedéstételre hívta fel az államépítészeti hivatal főnökét. A hivatalos felhívásra az építészeti hivatal főnöke azt jelentette, hogy azonnal elrendelte az ut porának összetakarítását és az uttestről elszállítatását. A rendeletet már tényleg foganatba is vették és 2, azaz két darab ökrös szekér szállítgatja is nagy porfelleg-kavarással az uttestről összehordott por és szemétesomókat és ha valami közbe nem jön, remélhető is, hogy pár hét alatt el is szállítják azt t. i. amit össze-sepertek, — de hogy a többi, amit úgy látszik összesepertnek nem is akarnak, mikor fogják megcsinálni, azt talán még a közlekedési miniszter se tudná megmondani. Mi csak azt nem értjük most már, hogy ugyan miért kellett erre a csekély intézkedésre alispáni hivatalos felhívást várni, miért nem tette meg az államépítészeti hivatal ezt régen a városi tanács hivatalos felhívására és egyesek szóbeli sürgetésére, vagy pláne mikor személyesen meggyőződni volt alkalma, egyenesen a maga fejétől minden szurkapiszkálás nélkül? Hát annyira idegen neki Szilágyosomlyó, hogy ilyes dolgokban is ki akarja mutatni irántunk való magas ellenszenvét, — amiért nekünk nincs kedvünk a bánffyhungyadi vasuton keresni a boldogság útját?

— **A szilvafák peronosporája.** Vidékünkön általánosan tapasztalhatjuk, hogy különösen szárazabb fekvésű és növényi tápanyagokban szegényebb gyümölcsöseinkben a szilvafák meg vannak pettyesedve, el vannak lepve vörös folttokkal és messziről úgy mutatnak, mintha le volnának perzselődve, sok helyen annyira megsárgultak és elszáradtak a levelek, hogy már most júliusban egész őszies kinézetet adnak a fáknak és akárhányszor szilvafát teljesen lehullott levélzettel pusztulófélben találunk. A szilvafáknak ezen betegsége a szőlőragyához hasonló szilvafaperonospora betegség, mely ép úgy tönkre teheti a termést és magát a fát is, éppen mint a szőlő-peronospora betegség a szőlőtermést és szőlőtőkét. Ilyen megsárgult és gettyes faleveleket küldött fel lapunk szerkesztője a szilágyvármegyei gazdasági egyesület utján Budapestre, az országos növénykórtani állomáshoz megvizsgálás és a betegség ellen való védekezésre nézve utasítás adása végett. Az orsz. növénykórtani intézet válasza most a napokban érkezett le Fényes Károly gazdasági egyesületi titkárhoz és azt tartalmazza, hogy a szilvafa leveleken látható vörös pettyek a peronospora gomba települései és 2%-os bordói lével való többszöri permetezéssel lehet és kell ellene védekezni, ha azt akarjuk, hogy szilvafáink ki ne pusztuljanak. Bárha már ez évben a permetezéssel el is késtünk, jó lesz a permetezést jövőre való előrelátásból még is megtennünk.

— **A tűzbiztonság érdekében** a főkapitány következő hirdetményt bocsátotta ki: A meleg és száraz időszak, valamint a termények betakarításának ideje elérkezvén, felhívom a város közönségét, hogy az alábbi intézkedéseket

a bekövetkező tűzveszélyek megelőzése céljából betartani szigorú kötelességüknek ismerjük, u. m.: 1) Minden házigazda és lakó köteles udvarán legalább 4 hlteres edényben vizet állandóan tartani; ezenkívül legalább egy, a fedőlzetiig nyúló létra minden háznál könnyen hozzáférhető helyen kéznél legyen. 3) A padlásokon gyúlékony anyagokat (szénát, szalmát, stb.) elhelyezni nem szabad. Széna, szalmakazlak csupán 20 méter távolságon kívül helyezhető el lakások és melléképületek, vagy a szomszéd házaktól. Kétes esetekben a rendőrkapitányi hivatal engedélye mindég kikérendő. 3) A kémények tűzbiztonsági szempontból legalább kéthetenként egyszer seprendők. Ott, ahol folyton tüzelnek, gyakrabban is. 5) Minden házigazda és lakó figyelemmel kísérrje tűzrendészeti szempontból nemcsak a saját, hanem szomszédjai háztáját is és a felmerült rendtelenségeket, visszaéléseket bizalmasan hozza a rendőrség tudomására, hogy a tűzveszély így elhárítható legyen. 6) Bekövetkezett tüzvész esetén mindenki teljesítse a védelemnél emberbaráti kötelességét. Igavonó állatait, szekerét, hordóit, oltó eszközeit a rendőri felhívásra vonakodás nélkül bocsássa rendelkezésre, az oltásnál pedig készségesen segédkezzék. Az ezen intézkedések ellen vétők kihágást követnek el és a Kbtkv. 141. §-a értelmében 3 napig terjedő elzárással és 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtanak. Rendőrkapitányi hivatal. Szilágysomlyó, 1909. július 21. Böllöny Bálint, rendőrkapitány.

— **Mérges rovarcsipés.** Halliarszky Albert járásbírósi joggyakornokot valami rovar keze fejeén megszurta s ez által vérmérgezést okozott, úgy hogy orvosi beavatkozásra volt szükség. A műtét, melyet dr. Ajtai Endre végzett, kitűnően sikerült.

— **Tűz.** Szombaton délután Magyarvalkó községben tűz keletkezett, melynek három ház és több melléképület esett áldozatul.

— **Látványosság a fővárosban.** Azok az idegenek, a kik Budapestre jönnek, el nem mulasztják felkeresni és megtekinteni Nagy Zsigmond legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruházat, mely a fővárosnak egyik legszebb látványossága és a mely Budapest, VI. Lázár-utca 3. sz. alatt, a cég saját házában létezik. Óriási választékban lehet ott találni mahagoni, palisander, jávor és cseresznye fa háló, ebédlő, uriszobák és szalon-garnitúrákat a legjobb minőségben és a legolcsóbb árakban. Szőnyegek és csillárai páratlanok. Az angol bőrgarnitúrák, rézbutorok és festmények különlegességszámba mennek. E cég egész Európában híres arról, hogy utólérhetetlenül és komplettül rendez be szállodákat, kastélyokat és uriházakat. Olvasóink, ha Budapestre mennek, tekintsék meg e legelső áruházat.

— **Öngyilkosság.** Ismét egy fiatal ember dobta el magát az életet. Folyó hó 26-án délután 4 óra tájban a Puposnak a vasuti átjáró felé eső oldalán Somogyi Gyula kértészegéd a Máv. debreceni fűszkolájában, — ki itt rokonainál időzött, — 9 mm. kaliberű revolverrel halántékra lőtte magát. A lövést hallották a Krasznafolyóban fűrdő fiúk és jelentést tettek a rendőrségnek, honnan dr. Ajtai Endre orvos, Wollner Albert alkapitány, Vida József rendőrmester kíséretében azonnal a helyszínre mentek. A mint megállapították, a golyó Somogyi Gyulán olyan súlyos sebet ejtett, hogy életbenmaradásához egyáltalában nincs remény. Első segélynyújtás után a városi kórházba szállították. Kihallgatni nem lehetett; mint hátrahagyott leveleiből látszik, azért akart meghalni, mert nem vehette el azt a leányt, akit szeretett.

— **Pontosság a bíróságnál.** A járásbíróság folyosóján már reggel nyolc óra óta ácsorog egy vidéki polgár. Jönnek-mennek a pörös felek, fiskálisok, telik az idő, de őrá akkor kerül a sor, mikor az óra már deket üt. Tanúnak citálták, kihallgatják. Kihallgatás után megkérdi a bírót:

— Nincs valami kívánni valója?

— Hát hiszen kívánni valója sok van az embernek, tekintetes uram.

— Jó, jó, de ezen ügyből kifolyólag a tanuskodás folytán? — szól a bírót, a tanudijra ólózva.

— Van, tekintetes uram, még pedig az, hogyha nyolc órára idézik az embert, hát ne tizenkettőkor hallgassák ki. Az Isten áldja meg.

Szól és szépen kiballagott a magyar az ajtón.

— **Baleset.** Krizsán Simon, a Krasznay Sándor járásbíró hetese, a nagyfalusi úton levő Krasznahidról véletlenül a vízbe esett, honnan Elekes hivatalsozga mentette ki. Esése következtében karját eltörte és agyrázkódást is szenvedett, úgy hogy gyógyulására 3 heti idő szükséges. A zilahi kórházból — a hol jelenleg ápolás alatt van — szombaton bocsátják el.

— **Papp Béla akasztófája.** Valamelyik Szatmár felől jövő tehervonat egyik teherárut bizonyos ünnepélyes megilletődéssel, talán még pénzért is mutogathatja a vonat vezetője az érdeklődőknek. Es érdeklődő akad is bőven. Az a vonat ugyanis akasztófát visz, azt az akasztófát, melyen az öccsét orozva meggyilkoltató Papp Béla róttá le tartozását a földi igazságszolgáltatásnak. Az akasztófát azóta a szatmári ügyészség őrizte — várva új Papp Bélára — s őrizné most is, de a börtönügyi muzeum elkérte az ügyészségtől. Vajjon miért éppen ezt? Papp Béla előtt is akasztottak már — azok az akasztófák is meglesznek még — és például Husz Abrahám is úgy fejezte be az életét, mint Papp Béla. Miért hát éppen Papp Béla akasztófája kerül a muzeumba? Ha a muzeumnak akasztófa kell, akármelyik megtette volna. Sőt egyik sem kellett volna, jó lett volna egy egészen ujonnan elkészített akasztófa is. Mert az akasztófa, mint akasztófa valamikor történelmi dokumentum lesz. De Papp Béla akasztófája? Olyan nincs. Csak a szatmári ügyészség akasztófája van. Bár az sem volna. Bár az sem kéne.

— **A vér gyógyítása.** Nagyjelentőségű és áldásos haladást mutat a betegségek gyógyításában egy új gyógymód, melynek vídőkünkön már több kétségbeesett nehé beteg köszöni egészségét és munkaképességét. Ezen új gyógymód a hemopatia, vagyis vérgyógyítás. Megalapítója és egyedüli értelmezője dr. Kovács I. budapesti orvos, kinek rendelőintézete V. Váci-körút 18. sz. alatt van. Dr. Kovács két évtizedre terjedő megfigyeléseiből és tapasztalataiból merítve megállapította, hogy a vér alkalicitása a legjobb védő és a legjobb gyógyszer és ezen kezelésével nem egyszer bámulatos eredményt ért el. A hemopatia a képzelhető legjobb eredménnyel jön alkalmazásba görvélkór, asztma, idült szív-, gyomor-, idegbajoknál és némely súlyos bőrbetegségénél. Mindazok, akik e felsorolt bajokban szenvednek, teljes bizalommal forduljanak ezen nagy hírű orvoshoz, mielőtt valami gyógyfürdőbe, vagy gyógyintézetbe mennének. Maga a kezelés igen egyszerű kellemes, minden viszonyok között alkalmazható, hivatásbeli zavarokkal nem jár.

Közzgazdaság.

Hogyan védekezzünk a peronospora ellen?

A peronospora, vagy szőlőragya a szőlő minden zöld részét megtámadja s május derekától kezdve egész őszig pusztít. Legkivált a leveleket bántja, ezek elszáradva lehullnak. Tartós meleg nedves időben tönkre teszi a virágzó fűrtöket s megrontja a bogyókat, melyek megbarnulva leperegnek, sőt a zöld hajtásokra is rákap.

A peronospora a szőlő zöld részeinek belsejében élőködik, a hol nem férhetünk hozzá s ezért azon vagyunk, hogy kártételét védekezés-sel megelőzzük.

A leveleken. A peronospora befuródását, vagyis azt, hogy már megfertőzte a levelet, apró, világos sárgás-zöld színű foltocskák árulják el, a foltocskák közepén tüzsuráshoz hasonló pont van. Ezek a foltok csak akkor tűnnek leginkább szemünkbe, ha a levelet a világosság felé tartjuk.

A világosabb színű foltocskák aztán meg-nőnek, lassanként megbarnulnak s aljukon, vagyis a levél fonákján olyanok, mintha meg-volnának sózva. Ez a törött sóhoz hasonló be-vonás azt jelenti, hogy a peronospora penész-szála már kibújtak a levélből és a sporák ter-mése megindult a szálakon.

A levél fonákján termett sporák aztán rá-hullva egy másik levélre, virágra, zöld hajtásra, kikelnek a harmat, vagy esőcseppekben s be-furakodnak a szőlőbe.

Ha már mostan a levél fonákját is megtud-nánk permetezni, akkor a fehér ragyogó bevonás

eltűnne, az igaz. De azért a peronospora néhány nap múlva, ha nedves idő jár, megint kiűt a foltokon s újból látni lehet a porzóhoz ha-sonló fehér bevonást.

A peronospora tehát újból kihajtott, mert a levélben él s a levél belsejéhez nem férkőz-hetünk hozzá a permetezéssel. Tartós esős idő-ben ezért olyan nehéz a peronosporával meg-küzdeni.

A levél színén támadt foltok később aztán megbarnulnak, megszáradnak s a levél lyukas, rostás lesz, elszárad s korán lehull.

A levelek pusztulása következtében a fűrtök rosszul érnek, a bor hig lesz, könnyen megtörik, zamatját veszti s a tőke elgyengül.

Ősszel a peronospora a leveleken a téli sporákat termi. Ezek csak tavasszal kelnek ki, s a fiatal leveleket fertőzik. A száraz leveleket legjobb ősszel elégetni, mert így a jövő évben kevesebb lesz a peronospora.

A virágokon. Felette fontos tudnunk azt, hogy a peronospora a szőlő virágjában is pusztítja. Ezt a romlást sokáig elrugásnak vélték. A peronosporától meglepett virágfűrtök megbarnul-nak, elszáradnak vagy elrothadnak. A virágokon meg a bimbókon jól látni a peronospora fehér, ágbogas szálait.

Nagyon nedves esztendőben, főleg jégve-rés után a virágzó fűrtökben óriási kárt tesz a peronospora. S ezért nagyon ügyelni kell rá, mert itt a termés forog kockán.

A kötött fűrtöket szintén megrontja a pero-nospora, a fűrt madárkás lesz, a szemek elszá-radnak, vagy leperegnek. A peronospora szálát a szemeken és apró bogyókon is meg lehet ta-lálni.

Van még egy kártétele, mely szintén nem eléggé ismeretes. Ez a bogyóhullás. A nagy zöld szemek egyszerre elbarnulnak vagy hamu-színűekké válnak, megráncosodnak, mint egy zacskó összehullanak s leperegnek.

A lehullott szemek olyanok, mintha cser-zett bőrből volnának. A Dunántul azt mondják, hogy ez a „szőlőkolera.“ Nedves időben a megr-omlott szemek a fűrtön szétrothadnak.

A peronospora végül még a hajtásokat is megtámadja, különösen nedves fekvésű szőlők-ben. A hajtásokon barna foltok árulják el a nyomát. Az ilyen hajtások rosszul érnek.

A védekezésről.

A peronospora akkor válik igazán vesze-delmessé, ha idejekorán nem védekezünk ellene.

A védekezés rövid foglalata az, hogy a leveleket, lombotatot permetezzük (bordói lével), a virágokat, fűrtöket porozzuk (rézgálicos kén-porral).

A védekezést már korán, a mikor a szőlő hajtásai 2—3 arasznyira nőttek, meg kell kéz-deni. Aztán pedig a tapasztalat révén megállá-pított időszakokban megismételjük a védekezést, hogy az új hajtások, levelek szintén mint véde-kezőszer alá kerüljenek.

Számot kell vetni az időjárással is. Ha nedves esős idő jár, többszöri védekezés kell, mert a nedvesség nagyon kedvez a peronospo-rának, az eső pedig lemossa a védekezőszereket.

A porozás pedig azért szükséges, hogy a virágokat és bogyókat is megóvhassuk. Ezeket bajos permetezni, meg nem is marad meg raj-tuk a lé egykönnyen. A felhőszerűen kiszórt por ellenben könnyebben hozzájuk férkőzik, meg behatol a szemek közé is.

A védekezés végrehajtása.

Első permetezés. Az első permetezés a legfontosabb: ideje május derekától, június ele-jéig terjed. A hol a szőlő nagyon korán hajt, május közepéig, a hol pedig lassabb a fejlődése, ott június elejéig okvetlenül bevégezzük az első permetezést.

Első porozás. A virágzás előtt közvetlenül megporozzuk a virágfűrtöket hajnalban intőzzük.

Második permetezés. Ideje június végén van, utána néhány nappal porozunk másod-szor.

Harmadszor július közepe táján

Negyedszer augusztus első felében perme-tezzük.

Ha július közepéig a fűrtök nem szenved-tek, nem porozunk többször, ellenben ha a fűrtöknek bajuk esett, akkor a porozást egyszer-kétszer ismételni kell, míg a baj megáll.

Nagy záporok, jégesők után azonnal permetezni és utána porozni kell. A bogyók megbetegedése leginkább ilyenkor történik.

Ezek szerint tehát átlag 3—4 rendszeres permetezés és 2 porozás szükséges. Ha azonban az időjárás kivételesen nedves, akkor többször kell védekezni.

A bordói lé készítése.

Egy hektoliter 1 percentes bordói lére kell: 1 kilo rézgálic, 1 kilo oltott mész és 1 hektó viz. Egy tiszta kádba 70 liter vizet töltünk, s a rézgálicot zacskóba vagy kosárba téve, a kádon keresztbe tett rudra zsineggel ráakasztjuk, hogy megmerüljön a vízben. Így aztán egy éjjelen át feloldódik.

Aztán az 1 kilo oltott meszet egy másik faedényben 30 liter vízben jól szétkeverjük, úgy hogy csomós ne maradjon, egy ócska szitán meg is szűrhetjük. Ez a mésztej.

A kész mésztejet mostan lassan vékony sugárban betöltjük a rézgálicos vízbe, melyet nyírfaseprővel folyton kavargatunk.

Mikor a permetezőt megtöltjük, előbb mindig fel kell kavarni a levot.

A jó bordói lé nem szabad hogy megperzsölje a leveleket. Hogy jól eltaláltuk-e vajjon a levot, úgy próbáljuk meg, hogy veszünk a patikában egy pár krajeért piros lakmuszpapírt. A piros lakmuszpapírból egy szeletkét belemártunk az összetöltés vége felé, mikor még 4—5 liter mésztej van hátra a jól felkavart lébe s ha a piros lakmuszpapír megkékül, az annak a jele, hogy a lé kész.

Ha pedig a piros lakmuszpapír nem kékül meg, akkor még töltünk a kádba mésztejet s újból megpróbáljuk, mindaddig adván mésztejet hozzá, míg a papír megkékül.

Használják még a burgundiai levot is. Ezt könnyebben eltalálni s nem tömi el olyan könnyen a permetezőt. Ara egy pár krajérral több.

Egy hektoliter 1 percentes burgundiai lére kell: 1 kilo rézgálic, 1 kilo kristályos szóda, 1 hektó viz. A rézgálicot feloldjuk 70 liter vízben, a szódát pedig egy másik edényben 30 liter vízben. Aztán hozzá töltjük a rézgálicos vízhez, felkavarjuk s kész a lé.

Porozásra rézkénport lehet használni. Kifúvására a rondes kénporfújtató szolgál.

Vigyázni kell arra, hogy a por minél finomabban szórassék ki, mert úgy hatol be igazán a virágok és a bogyók közé.

Ha a rézkénpor nem elég friss, hanem állott vagy nedves helyen tartották, akkor csomós, az ilyen rézkénpor már nem jó.

Istvánffy Gyula dr.,

tud. egyetemi r. ny. professor,
a m. kir. központi szőlészeti kísérleti
állomás és Ampelológiai Intézet
igazgatója.

Hirdetések

Eladó cséplőgép.

2 garnitura teljesen jó karban levő gőzcséplőgép, 1—3 $\frac{1}{2}$ és 1—4 lóerős eladó.

Értekezhetni lehet

Molnár Testvéreknél,
Magyarkecelben.

Társ

kerestetik 5—10 ezer koronával jól jövedelmező vállalathoz. Özvegy asszonyok is pályázhatnak. Cím meg tudható Debrecenben, Csapó-utca 12., a „Hungária” tájékoztató irodánál.

6845—1909. tkv. sz.

Hirdetmény.

Kraszna község telekkönyvei birtokszabályozás következtében átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-c.-ek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XIX. t.-c.-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1) Hogy mindazok, kik az 1886: XXXIX. t.-c. 15. és 17. §§-ai alapján, ide értve e §§-oknak az 1889. évi XXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. a. pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889: XXXVIII. t.-c. 7. §. a. és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, evégből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1910. évi február hó 1-ig** a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2) Hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-c. 16., 18. §§-ainak esetében, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi február hó 1-ig a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3) Hogy mindazok, a kik a telek-

könyvek átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzést sérelmesnek vélik, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1910. évi február hó 1-ig nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után, az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó, bármilynemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

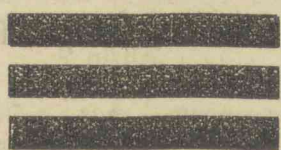
A kir. jbiróság mint tkvi hatóságtól.
Szilágysomlyó, 1909. június 28-án.

Tormássy Géza,
kir. járásbíró.

Tisztánkezelt kitűnő
rizling bor
Farkas István ur pincéjéből
literenként 64 fillérért
kapható

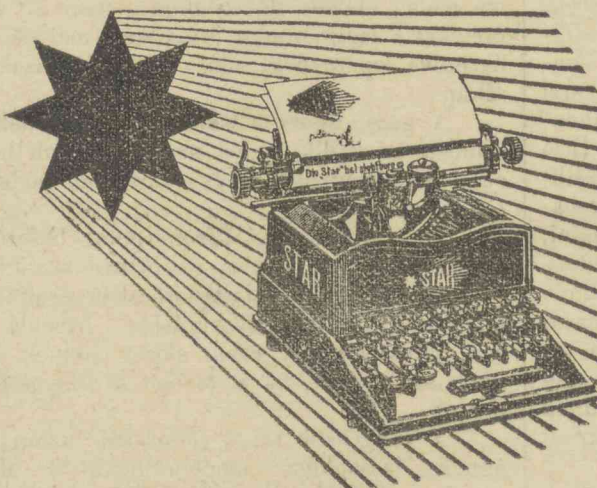
21

Veres Károly,
fűszerkereskedésében.

1/2 annyiba

mint a többi elsőrendű gép, kerül a legújabb amerikai

STAR

írógép.

➡ Látható írás! 5 évi jótállás! Legerősebb átütőképesség! ➡

Működése megtekinthető a „Szilágysomlyó” szerkesztőségében.

➡ Kivánatra havi részletre is kapható. ➡

6—42

Kizárólagos elárúsítók:

Faragó Testvérek

Budapest, V., Nádor-
utca 17. szám.

Meghívó.

A szilágyosomlyói borértékesítő és pince-szövetkezet tagjait folyó évi augusztus hó 6-án délután 5 órakor kezdendő és a szőlőszeti felügyelő irodájában tartandó

közgyűlésre

tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgya:

- 1) Szövetkezeti vendéglő létesítése.
- 2) Indítványok.

Szilágyosomlyó, 1909. július 23.

Donogány János,
elnök.

Felhívás

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vizmentes asztagtakaró és cséplőgépekre való **ponyváimat**, szegedi **kenderzsákokat**, **pokróco-kat**, **zsákkötöző** és **dohányzsine-geket** olcsó árban.

Favéges kézi kévekötőket a legolcsóbb árakban.

Kivánatra mintát küldök.

Wiener Adolf,

gyári raktára, ponyva és zsákkölcsönző intézete
Debrecen, Kossuth-u. 27.

4-10

Eladó.

A Mile-féle szilágyosomlyói ház és pokróchegyi szőlő eladó. Értekezhetni a tulajdonossal.

1-3

Félix gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kénese forrásviz, hőfoka 50° Celsius. Gyógyjavallat alakjában csusz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészek gyulladások, méhhurut, medence-beli sejtszövetlob és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségeinél, sárgaság és epeköveknek meglepő gyógyhatás. Tükör, kád mór, szénsav és iszapfürdők. 1908. évben **8600 állandó fürdővendég.** Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakószoba, kitűnő vendéglők, jutányos étlapárak, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene. Tennispálya, gondozott sétautak, 200 holdas park.

Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. — Posta-távirda, interurbán-telefon.

Kurtaxa és zenedij nincs.

Prospektust küld

14-15

Az igazgatóság.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet
sérvbajosok, ferdén nőttek és amputáltak részére.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybe vétele vásárlásra nem kötelező.
Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatonta 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: »Az ember egészsége« című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Harmat-féle izr. fiuinternátus Máramarosszigeten.

*** Megnyilik szeptember 1-én. ***

Szakszerű felügyelet, gondos nevelés és jó ellátás biztosított. **Ellátási díj havi 50 korona.** — Jelentkezéseket elfogad, prospektust bérmentve küld és minden felvilágosítást megad

Harmat Jenő,
igazgató-tulajdonos.

3-3

!! A Magyar ujságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as esemény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérlelhetetlen szószólója.

Főszerkesztő:
Braun Sándor.

Felolvasó szerkesztő:
Hacsak Géza.

Naponként 125.000 példány!

== Egy szám: 2 krajcár. ==

A Nap előfizetési ára:

Egész évre	16. K	Negyedévre	4. K
Félévre	8. K	Egy hónapra	1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitűnőbb magyar élelapp!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre	6.— K	Negyedévre	1.50 K
Félévre	3.— K	Egy hónapra	—50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 9.

Saját érdekében

csak B O H N=féle

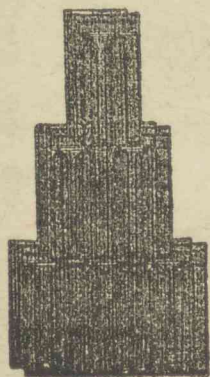
nagykikindai és zsombolyai cserepet fogadjon el és utasítson vissza más silány minőségű cserepet, mert

csak a BOHN=féle

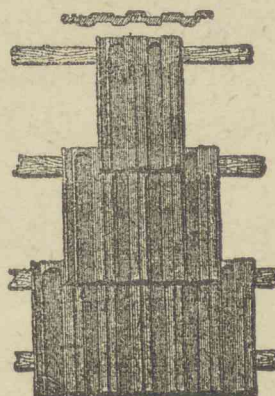
cserép jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

7— **BOHN-cserépgyár Zsombolya.**

Bohn kikindai
cserepe.

Bohn zsombolyai
cserepe!

Szilágysomlyó alispánjától.

6468—1908. kig. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Szilágysomlyó központi hivatali helyiségeinek fűtésére az 1909—1910. évek telén szükséges 125 köbméter hasított száraz bükkfa és ugyanannyi fiatal cser, vagy tölgyfa szállításának biztosítása céljából a folyó évi augusztus hó 2-án d. e. 10 órakor Zilahon, hivatalos helyiségemben

zárt ajánlati versenytárgyalást fogok tartani és arra vállalkozni óhajtok azzal hívom meg, hogy 100 korona bánatpénzzel felszerelt írásbeli zárt ajánlataikat legkésőbb a fentirt napnak d. e. 9 órájáig hozzám annyival is inkább adják be, mint hogy a később érkezőket figyelembe venni nem fogom. E határidőig kötelesek ajánlattevők a szállítandó fából 1—1 köbmétert mintául a vármegye székházának udvarára beszállítani.

A fa vegyesen, felerészben folyó évi

szeptember hó 15-ig, másik felerészben szintén vegyesen folyó évi december hó 15-ig a vármegye székházának udvarára beszállítandó és ott a kijelölendő helyen köbméterekbe rakva elhelyezendő.

A vállalati ár csak az egész mennyiség beszállítása és átvétele után fog kifizetettetni vállalkozó részére, aki annak száraz és a bemutatott mintával ugyanazonos minőségéért szavatossággal tartozik.

Zilah, 1909. évi július hó 16-án.

Török, alispán.

A FONCIÈRE Pesti Biztosító Intézet

kötvénykiállítási joggal felruházott szilágymegyei főügynöksége elvállal
ugy maga, mint az egész vármegye minden községében levő képviselők

tűz,

jég,

élet,

baleset,

betörés,

üveg és

szavatossági

biztosításokat legelőnyösebb feltételek és a legjutányosabb díjak mellett.

13—

Alagoső- és gőztéglagyár

Kont Manó

Beregszász.

Homlokzattégla, disztégla, faöntégla
ék- és kéménytégla, cserépszindely,
kétfülü hornyos tetőcserép,
alagoső, burkolatlappok gyártása. —
Egész homlokzatoknak terv szerint
való kivitele. — Teljes tetőfedések
eszköztése.

Távíratí cím: Gőztéglagyár Beregszász

Beregszász, a postabélyeg kelte.

Nyílt levél

szegény és gazdag építetőkhez egyaránt.

A legkitűnőbb tetőfedő-anyag manap a

kétfülü hornyos tetőcserép

(szabadalmazva 16692. szám alatt)

melyet a beregszászi gőztéglagyár eddig el nem ért tökéletességben gyárt.

Ez a cserép örök tetőt ad, ki nem fagy és oly szilárd, hogy azon járni lehet.

A vele való fedés nem drágább a közönséges fazsindelyénél és minden vályogfal elég erős nekie.

Az a tetőszék, mely fazsindely alá készült, teljesen megfelel.

A fedőmunkát a gyár távolabb vidéken is elvállalja, ha legalább 300 négyszögméter területről van szó és ez esetben a tetőnek jó minőségeért teljes jótállást vállal.

A cserépnek ára ezrenként Beregszász állomáson vagonba rakva 70 korona; a cserepezési munkával együtt 74 korona, de adagotok és malter nélkül.

Egy négyszögméter tehát körülbelül 1 kor. 30 fillérbe a cserepező munkájával együtt, de szállítási díj nélkül.

Egy négyszögméter területen 15 darab fekszik. A lécezés 30 cm. távolságban eszközölendő.

Egy vagonba körülbelül 5200 drb. rakható és a gerinc-cserép.

A fazsindely ellenében való előnyeit szükségtelen feszegetni, a bádóg ellenében pedig azzal az előnnyel bir, hogy nem veszi fel oly hirtelen a meleget, úgy, hogy a bádógtetőnek a padját semmire sem lehet fölhasználni és a lakóhelyiség is kiállhatatlan melegek nyáron, nemkülönben hidegebbek télen. Amellett a bádóg — gyakori festésköltségeiről nem is szólva — javítása bonyolódott műtét.

A tapasztalat bizonyítja, hogy amely helyiségben ez a hornyos cserép egyszer alkalmazásba került, onnan a fazsindely és bádóg teljesen ki van szorítva.

A gerinc-cserépnek darabja 30 fillér, egy folyóméterre kell 3 darab.

Az üveg-cserép bádóglak helyébe 2 kor. 50 fillér.

Nagyon kérem az intelligensebb t. c. közönséget, különösen faluban a tisztelendő urat, tanító, bíró, jegyző urakat, világositanák föl a szegényebb gazdákat saját érdekükben, hogy a cserép nem nehéz, elbirja minden fal kivétel nélkül és alkalmazásával nem áll elő az a gyakori eset, hogy tűzvésznel a falu pár óra alatt martaléka lesz a lángnak.

Kiváló tisztelettel:

Kont Manó, alagoső- és gőztéglagyára Beregszász.

Képviselő: WEISZ ELEK fakereskedő Szilágysomlyó.

1—10